

Teória a prax tvorby poľnohospodárskej krajiny

Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre a Ústav krajinskej ekológie SAV v Bratislave ako odborný garant, v spolupráci s Úniou krajinných inžinierov Slovenska, Slovenskou ekologickou spoločnosťou – sekciou aplikovanej ekológie a Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou, zorganizovali 27. októbra 1998 v priestoroch Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre odborný seminár s názvom **Teória a prax poľnohospodárskej krajiny**.

Seminár bol venovaný pamiatke doc. Ing. Miloslava Novotného, CSc., zosnulého prednostu úradu ÚKIS, dlhoročného pracovníka Výskumného ústavu závlahového hospodárstva a jedného zo zakladateľov Únie krajinných inžinierov Slovenska, ktorý profesnú časť svojho života zasvätil výskumu v oblasti melioračných systémov špeciálnych plodín.

Ťažiskovou problematikou odborného seminára bolo zhodnotenie súčasného stavu rozvoja vedeckých poznatkov z oblasti aplikovaného výskumu poľnohospodárskej krajiny, ako aj stanovenie trendov rozvoja a funkcie agroekosystémov v ďalších desaťročiach.

V poslednom období je poľnohospodárstvo, ako jedna z výrobných činností človeka, silne kritizované zo strany ekologov a environmentalistov. Poľnohospodárska krajina je človekom najintenzívnejšie využívaný ekosystém a je priestorovo umiestnená na pomerne rozsiahlych a v najproduktívnejších segmentoch krajiny. Z tohto vyplýva potreba usmernenia funkčných možností agroekosystémov nielen

na produkciu potravín, ale aj na krajinotvorbu a ochranu prírodných zdrojov.

Na seminári odznelo 12 referátov, ktoré možno rozdeliť do nasledujúcich okruhov:

- prehodnotenie návrhových a realizačných častí projektov zameraných na racionálne usporiadanie a využívanie poľnohospodárskeho pôdneho fondu – projekty pozemkových úprav, územné systémy ekologickej stability, trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej krajiny a projekty ekologickej únosnosti,
- prehodnotenie úloh základného výskumu pri riešení environmentálnych problémov agroekosystémov
- špecifikácia ďalších aktuálnych úloh výskumu vyplývajúcich z nových trendov funkcií poľnohospodárskej krajiny – funkcia krajinotvorby a ochrany pôdných zdrojov agroekosystémov.

Súčasťou seminára bola aj panelová diskusia zameraná na prezentáciu progresívnych technológií v oblasti diaľkového prieskumu Zeme – model účelovej digitálnej ortofotomapy ako mapový podklad na projekty pozemkových úprav a hodnotenie súčasných prírodných a ekonomických podmienok rozvoja poľnohospodárskej výroby na území Slovenska.

Aktuálnymi metodickými postupmi trvalo udržateľného využívania poľnohospodárskej krajiny, ktoré participujú na projektoch po-

zemkových úprav, ako aj v územnoplánovacej dokumentácii, sú postupy, ktoré mapujú negatívne (ÚSSF) a pozitívne prvky (ÚSES) v krajine ako dôsledok poľnohospodárskej alebo inej činnosti a zároveň navrhujú spôsob, ako pozitívne prvky uchovať, prípadne revitalizovať a naopak, negatívne prvky v rámci agroekosystémov eliminovať.

Táto problematika dominovala vo väčšine referátov, napr. P. Eliáša, H. Ružičkovej, D. Slávikovej, P. Krempaského, E. Kalivodovej a H. Kalivodu. T. Hrnčiarová a J. Račko sa vo svojich príspevkoch zaoberali aplikáciou vhodnejších metodických prostriedkov trvalo udržateľného využívania agroekosystémov na príklade hodnotenia ekologickej únosnosti poľnohospodárskej využívanej časti Žiarskej kotliny.

Priestory Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre umožnili stretnutie dvoch odlišných profesných skupín. Jednak odborníkov z vedeckých a vedeckopedagogických inštitúcií, ktorí sa zaoberajú tvorbou nových metodických postupov trvalo udržateľného využívania agroekosystémov, a na druhej strane spracovateľov projektov pozemkových úprav, prevažne súkromných firiem, často s iným odborným zameraním, čím sa vytvorili možnosti vzájomnej konfrontácie rôznych názorov na úspešnosť realizácie projektov pozemkových úprav.

Zdena Krnáčová

